

NAKKE / CERVIKALKOLUMNA

Relevante undersøkelser:

Røntgen 🚫

- Sjelden/aldri indisert i allmennpraksis. Ved mistanke om fraktur anbefales ikke røntgen, men CT.
- Røntgen kan f.eks. vise slitasje, men dette er ikke en indikasjon for undersøkelsen.

MR

- Ved klinisk mistanke om pareser/røde flagg bør pasienten raskt henvises til spesialistvurdering og evt. MR-undersøkelse etter konferanse med spesialist. Ved andre smertetilstander kan bildediagnostikk avventes og evt. vurderes etter 4-6 uker.
- Mistanke om alvorlig sykdom (tumor, metastaser, discitt, medullopatti, bløtvevstumores over 5 cm).

CT 🚫🚫🚫

- Ved mistanke om fraktur, kartlegging av fraktur. Mest relevant på sykehus.

Ultralyd

- Bruk av ultralyd er avhengig av lokale forhold med tanke på tilgjengelighet og kompetanse.
- Palpabel kul < 5 cm der man ikke mistenker malignitet.
- For muskel-skjelett ultralyd ved Stavanger Universitetssjukehus, [følg lenken](#).

Bilediagnostikk anbefales ikke ved:

-

Informasjon i radiologihenvisningen:

Om pasienten:

Kort om det aktuelle: Årsak til at pasienten blir henvist, symptomer. Også tidligere sykdommer, risikofaktorer.

Funn og fakta:

Kort om viktige, aktuelle funn ved undersøkelsen, aktuelle blodprøver, tidligere radiologiske undersøkelser.

Klinisk problemstilling:

Tentativ diagnose, hva mistenkes, hva ønsker man å få undersøkt.

Referanser:

- [Nasjonal retningslinje for nakke på Helsebiblioteket](#)
- [ACR Appropriateness Criteria®, American College of Radiology - Cervical Neck Pain or Cervical Radiculopathy](#)
- [ACR Appropriateness Criteria®, American College of Radiology - Suspected Spine Trauma](#)
- Rådene er ikke uttømmende.
- Erfaringsbasert konsensus. Rådene er utviklet gjennom et tverrfaglig samarbeid mellom fastleger, radiologer og radiografer i Helse Vest.

Strålingsnivå sammenlignet mot naturlig bakgrunnsstråling i Norge (3 mSv/år)

Undersøkelse	Strålingsnivå	Kilde
Røntgen nakke 🚫	3 dager	Cross, T. (2012). Diagnostic imaging: radiation exposure and safety considerations. <i>MedicineToday</i> 2012; 13(9): 72-75. Hentet fra: https://www.stadiumclinic.com.au/pdf/diagnostic-imaging-radiation-exposure-safety-considerations.pdf
CT nakke 🚫🚫🚫	1 år og 2 måneder	DSA. Representative doser i Norge – 2017. Strålevernrapport 2018:3. Hentet fra: https://dsa.no/publikasjoner/stralevernrapport-3-2018-representative-doser-i-norge-2017/StralevernRapport_2017-3_Representative%20doser%202017.pdf

Skala for relativt strålingsnivå		
Relativt Strålingsnivå	Effektiv dose	Tilsvarende tid med naturlig bakgrunnsstråling *
🚫	Mindre enn 0.1 mSv	1 – 2 uker
🚫🚫	0.1 – 1.0 mSv	2 uker – 3 måneder
🚫🚫🚫	1.0 – 10 mSv	3 måneder – 3 år
🚫🚫🚫🚫	10 – 30 mSv	3 – 10 år
🚫🚫🚫🚫🚫	30 – 100 mSv	10 – 30 år

* Naturlig bakgrunnsstråling i Norge tilsvarende omtrent 3 mSv per år
OBS! Er undersøkelsen berettiget skal ikke antall ikoner påvirke valg av modalitet. Les mer om berettigelse på [DSA.no](http://dsa.no)